

Lobizmas iš arčiau?

Daugeliui žodis *lobizmas* vis dar asocijuojasi su Seimu, ministerijomis ar didžiųjų verslo asociacijų veikla. Tačiau interesų atstovavimas vyksta visose viešosios politikos srityse, ne išimtis ir mobilizacija bei priimančiosios šalies parama. Ir tai yra visiškai normalu.

Valstybės institucijoms priimant sprendimus dažnai siekiama išgirsti verslo, savivaldybių, asociacijų ar kitų partnerių nuomonę ir patirtį. Būtent diskusijose dažnai gimsta geriausi sprendimai. Tačiau kartais nuomonės pateikimas tampa siekiu paveikti konkrečius teisės aktų sprendimus ar jų projektus. Tokiose situacijose svarbu mokėti atpažinti, kada susiduriama su lobistine veikla.

Mūsų darbo srityje tai gali atrodyti visai paprastai. Pavyzdžiui:

1. įmonės, galinčios teikti apgyvendinimo, maitinimo, transporto ar kitas paslaugas sąjungininkų pajėgoms, gali pateikti siūlymą, kad *būtų tikslinga peržiūrėti atsiskaitymo principus arba numatyti aiškesnius kompensavimo mechanizmus* ir tai natūralūs bei suprantami verslo argumentai. Vis dėlto, jeigu siekiama paveikti rengiamų teisės aktų nuostatas ar būsimus sprendimus, tokie siūlymai gali patekti į lobistinės veiklos reguliavimo sritį.

2. diskusijose dėl mobilizacinių užsakymų ar pasirengimo mobilizacijai gali būti išsakoma nuomonė, kad *neatlygintinas pasirengimas verslui yra sudėtingas modelis. Kitose Europos valstybėse už rezervuojamus pajėgumus numatomos kompensacijos arba kitos skatinimo priemonės*. Tokios įžvalgos gali būti vertingos ir naudingos valstybei. Tačiau jeigu siekiama pakeisti galiojančią reguliavimą ar inicijuoti naujas teisės aktų nuostatas, svarbu įvertinti, ar tai nėra lobistinė veikla.

Kaip suprasti, kad galbūt susiduriama su lobizmu?

Nebūtina iš karto ieškoti atsakymo į klausimą:

„Ar šis žmogus yra lobistas?“

Dažnai užtenka paklausti savęs:

„Ar šiuo pasiūlymu ar kontaktu siekiama paveikti teisės aktą, jo projektą arba būsimą sprendimą?“

Jeigu atsakymas yra „taip“, verta pasitikslinti aplinkybes ir, jei reikia, pasikonsultuoti su už korupcijos prevenciją atsakingu darbuotoju.

Lobizmas dažniausiai neprasideda nuo prisistatymo:

„Laba diena, aš esu lobistas.“

Dažniau jis prasideda nuo visai pažįstamų sakinių:

„Kitose ES valstybėse tai daroma kitaip.“

„Verslui toks modelis nėra tvarus.“

„Gal būtų galima apsvarstyti kitą reguliavimo variantą?“

Gebėjimas atpažinti tokias situacijas nėra nepasitikėjimo ženklas. Tai tiesiog skaidraus ir atsakingo viešojo valdymo dalis. Ir būtent nuo tokių mažų dalykų prasideda pasitikėjimas valstybe bei jos sprendimais.

Kviečiame susipažinti su Mobilizacijos ir pilietinio pasipriešinimo departamente prie KAM atnaujintu Lobistinės veiklos priežiūros tvarkos [aprašu](#).